

CUPRINS

<i>Predoslovie</i> († Părintele Episcop Macarie Drăgoi).....	9
<i>Cuvânt înainte</i>	13

CHIPURI DE VOIEVOZI PRAVOSLAVNICI ȘI MARTIRI AI LUI HRISTOS

<i>Mircea cel Bătrân</i> († 31 ianuarie 1418): <i>cavalerul lui Hristos care se odihnește la Cozia de 600 de ani</i>	19
<i>Cultul lui Mihai Viteazul la românii din Transilvania</i>	26
<i>Mihai Viteazul, „erou al națiunii române și martir al bisericii străbune”</i>	37
<i>Sfântul Constantin Brâncoveanu: „Boier vechi și Domn creștin”</i>	40
<i>Mucenicia Brâncovenilor în lumina surselor istorice</i>	46
<i>Politica bisericească a lui Brâncoveanu în Transilvania</i>	49
<i>Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu, ocrotitor al Bisericii românești din Transilvania</i>	57
<i>Personalitatea Sfântului mitropolit Antim Ivireanul</i>	71
<i>Opera tipografică a mitropolitului Antim Ivireanul</i>	75
<i>Militarizarea Văii Rodnei, rezistența românească și martiriul lui Atanasie Todoran în memoriile lui Michael Conrad von Heydendorff cel Bătrân (1730-1821)</i>	78

FIGURI DE IERARHI, PREOȚI ȘI MIRENI CĂRTURARI

<i>Patriarhul ecumenic Chiril Lukaris despre unitatea „de sânge și de simțire” a „neamului românesc”</i>	85
<i>Viața și așezămintele Cuviosului Paisie Velicikovski de la Neamț</i>	94
<i>O biografie austriacă de secol XIX a episcopului Vasile Moga</i>	97
<i>Un necrolog nemțesc al episcopului Vasile Moga († 17 octombrie 1845)</i>	102
<i>Un aspect inedit din viața Episcopului Nicolae Ivan: capelan militar în rezervă al armatei cezaro-regești între 1883 și 1884</i>	108

<i>Aprecierea academicienilor ardeleni față de episcopul Nicolae Ivan: memoriul inedit din mai 1934 de ridicare la treapta de arhiepiscop</i>	113
<i>Pr. Dr. Sebastian Stanca (1878-1947): medalion biografic</i>	119
<i>Ioan Broșu (1886-1943): un mirean în amvonul Catedralei mitropolitane din Sibiu</i>	135
<i>Mitropolitul Nicolae Bălan (1882-1955)</i>	150
<i>Părintele Ioan Lupaș (1880-1967): un savant în zeghe</i>	158
<i>Academicianul Ioan Lupaș: întemeietor al Institutului de Istorie Națională din Cluj</i>	166
<i>Amintirile și Testamentul Patriarhului Justinian Marina</i>	185
<i>Cugetările teologice și îndemnurile pastorale ale patriarhului Justinian</i>	194
<i>Chipul filocalic al părintelui Petroniu Tănase Prodromitul</i>	199
<i>Viața și mărturia părintelui Adrian Făgețeanu</i>	204
<i>Preot dr. Pavel Vesa (1955-2013): un distins istoric al Bisericii străbune</i>	207
<i>Părintele Petru Toacsen (20 februarie 1927-12 ianuarie 2017)</i>	212
<i>In Memoriam Nicolae Bocșan: la un an de la «mutarea din moarte la viață»</i>	215
<i>In Memoriam – Academician Nicolae Edroiu († 10 ianuarie 2018)</i>	220
<i>Academicianul David Prodan și monumentală sa lucrare „Supplex Libellus Valachorum”</i>	225
<i>Academicianul Virgil Căndea și „Stolnicul între contemporani”</i>	228
<i>Marius Oprea despre procesul lui Vasile Voiculescu și taina Rugului Aprins</i>	231
<i>Alături de Patriarhul Ecumenic Bartolomeu</i>	235

**PERSONALITATEA ȘI OPERA
SFÂNTULUI IERARH ANDREI ȘAGUNA,
MITROPOLITUL TRANSILVANIEI**

<i>Mitropolitul Andrei Șaguna – 140 de ani de la nașterea în veșnicie</i>	243
<i>Un necrolog sășesc al mitropolitului Andrei Șaguna</i>	248
<i>Opera și moștenirea luminoasă a Mitropolitului Andrei Șaguna</i>	254
<i>Gramata episcopală a mitropolitului Andrei Șaguna</i>	263
<i>Portretele episcopului Andrei Baron de Șaguna în Ziarul Ilustrat din Leipzig</i>	271
<i>Andrei baron de Șaguna – cofondator și prim președinte al Astrei</i>	278

<i>Andrei Șaguna în rapoartele secrete ale Ministerului de Interne de la Viena</i>	288
<i>Restaurarea Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei în lumina Arhivelor de la Viena</i>	297
<i>Intenția Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna de a înființa o Episcopie la Cluj</i>	305

DE LA PAȘOPTISM LA PRIMUL RĂZBOI MONDIAL ȘI MAREA UNIRE

<i>„Libertate, Unitate și Frăție”: aspirațiile românilor în 1848</i>	315
<i>„Musa”, revista teologilor sibieni și idealul unirii la cumpăna secolelor XIX-XX</i>	322
<i>Primul Război Mondial și suferințele preoșimii din Transilvania</i>	330
<i>Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918)</i>	336
<i>Promotorii și făuritorii Unirii Basarabiei cu România în 1918</i>	346
<i>Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918</i>	354
<i>Episcopul Miron Cristea în slujba idealului național în anul 1918</i>	362
<i>Clujul și Marea Unire de la 1 Decembrie 1918</i>	380
<i>Nicolae Ioan și Nicolae Iorga despre „Episcopia din Cluj”, restituiri la centenar</i>	392
<i>Ortodoxia clujeană în primii ani de după Marea Unire</i>	399
<i>Preoți din Episcopia Aradului, făuritori ai Marii Uniri</i>	402
<i>Preoți militari în campania armatei române din Ungaria (1919)</i>	409
<i>Părintele Constantin Nazarie despre activitatea preoților de armată în Marele Război</i>	419
<i>Rememorând Marea Unire la Centenar</i>	422

TEOLOGIE ȘI SPIRITUALITATE

<i>Ziua Învierii. Marea Sărbătoare a Creștinătății</i>	427
<i>Din minunile Maicii Domnului: Icoana Preasfintei de la Mănăstirea Horaița</i>	430
<i>Iubirea aproapelui în teologia Sfântului Siluan Athonitul</i>	437
<i>Apoftegmele arhimandritului Sofronie Saharov</i>	442
<i>Crâmpoie din conferințele arhimandritului Zaharia Zaharou</i>	445
<i>Youcat. Reflecții pe marginea catehismului tineretului catolic</i>	448

„Te-am găsit, Doamne!” Mărturiile a 12 englezi convertiți la Ortodoxie.....	453
„Am ascultat de porunca Bisericii”:	
Dialoguri cu Arhiepiscopul Justinian Chira.....	459
Cuvântările apologetice din tinerețe ale părintelui Vasile Coman.....	465
Integrala operei publicistice a părintelui Ene Braniște.....	470
Un manuscris al părintelui Ene Braniște:	
„Istoria arhitecturii bisericești la români”.....	477
Părintele Ene Braniște exeget al Tainelor de Inițiere.....	481
„Cultura teologică românească”, o sinteză binevenită.....	484
„Dicționarul teologilor români”, o enciclopedie indispensabilă.....	487
„Țiparul în Biserica Ortodoxă Română”, o radiografie istorică.....	490
Jurnalul diaconului Paul din Alep prin Țările Române.....	493
File despre istoria recentă a monahismului românesc.....	496
Părintele Virgil Gheorghiu pe urmele creștinilor din Liban.....	499
O introducere în istoria Bisericii Ortodoxe Siriace.....	502
O scurtă introducere în Istoria Bisericii Ortodoxe Bulgare.....	505
Imnografia ortodoxă la început și astăzi.....	508
Valențele duhovnicești ale sfintelor canoane.....	511

PEREGRIN PRIN ȚARĂ ȘI PESTE HOTARE

Mănăstirea Dragomirna, „un rai al desfătării”.....	517
Mănăstirea de la Chevetogne – Belgia.....	523
Teologi clujeni pelerini în Ucraina.....	531
Ortodoxia în Austria.....	539
Vecernie și seară românească la Podersdorf am See.....	546
Comunitate și comuniune ortodoxă românească în Austria.....	549
Comunitatea ortodoxă românească de la München.....	553